

Inv. nr. B 371

JOHAN THOMAS LUNDBYE (1818-1848)
UDSIGTEN FRA "LUNDBYES HØJ" I DORTHEASLYSTS HAVE, 1847
OLIE PÅ PAPIR

17 X 38 CM

Mod midten af det 19. århundrede var det hos de fleste kunstnere blevet en udbredt praksis at male små studier i det fri, direkte foran motivet. På den måde kunne man tilnærme sig virkeligheden, dagslyset og farvernes nuancer bedst muligt. Og for en maler, som Johan Thomas Lundbye, gjaldt det også om at finde det typiske og almene i det danske landskab.¹ Netop derfor søgte han ofte væk fra København og ud på landet for at finde motiver af uberørt natur. Allerede dengang var der ikke meget "vild natur" tilbage i Danmark, idet landskabet var opdyrket. Det var derfor ikke altid en nem opgave for Lundbye at finde gode motiver under åben himmel. Men af og til var han heldig at finde vildtvoksende overdrev, hvor menneskets indgriben var mindre tydelig.

I sommeren 1847 tog Lundbye på en længere udflugt, som i juni måned bragte ham til Kalundborg og Røsnæs, hvor han bl.a. gjorde talrige studier af strand og kyst. Måned efter malede Lundbye dette åbne, let bakkede sommerlandskab med græssende køer set fra landejendommen Dortheaslysts have.² Det var et sted, som han kom til at kende ganske godt, idet han boede på Dortheaslyst størstedelen af juni måned, hvor han udover landskabet også malede heste og andre dyr. Og det tyder på, at han har haft det godt. I et brev til vennen Svend Grundtvig (1824-1883) skriver Lundbye:

*"Mit Liv herude er som Blommens i Ægget og min Verts Familie er saa elskværdig og dannet i god Forstand, at jeg ingensinde fristes til at indslumre uden mellem 6 og 7 om Morgenen."*³

Lundbyes værtsfamilie var familien Lunn, der havde major Willars Knudsen Lunn (1775-1865) som overhoved – ham, som fremavlede hesteracen Knabstrupperen på godset Knabstrup. Meget tyder på, at det lille landskabsstudie har tilhørt familien, og at det er blevet

nedarvet gennem generationer. Før det kom i C.L. Davids eje, tilhørte det hans tante, Agnes Lunn (1850-1941).⁴ Hun forærede sandsynligvis maleriet til C.L. David, som værdsatte Lundbyes oliemalerier såvel som tegninger.⁵

- ¹ *Læs mere om landskabsmaleriet i guldalderen i artiklen af Torsten Gunnarsson: "Verden som landskab. Fem aspekter af nordisk landskabsmaleri 1840-1910" i Peter Nørgaard Larsen et al. (red): Verden som landskab. Nordisk landskabsmaleri 1840-1910, Statens Museum for Kunst, København 2006, s. 11-36.*
- ² *Dortheaslyst er en mindre nyklassicistisk landejendom, som blev opført i 1799-1802 af den danske arkitekt Philip Lange, ca. 10 kilometer sydvest for Holbæk. Bygherren var Christian Ditlev Lunn, der ejede den nærliggende herregård Knabstrup, hvor Davids tante, Agnes Lunn, voksede op. Dortheaslyst blev opført som et enkesæde til hovedgården Knabstrup.*
- ³ *Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, Kunstforeningen, København 1895, s. 210.*
- ⁴ *Arbejder af Johan Thomas Lundbye, udstillede i Kunstforeningen i København, oktober 1893, København 1893, kat. 140.*
- ⁵ *Efter C.L. Davids død i 1960 blev en betydelig del af samlingens danske værker bortauktioneret, deriblandt ca. tyve tegninger af Lundbye.*

Publiceret i:

Arbejder af Johan Thomas Lundbye, udstillede i Kunstforeningen i København, oktober 1893, København 1893, kat. 140 (tilhørte Agnes Lunn / titel: Landskabsstudie);

Karl Madsen: *Johan Thomas Lundbye 1818-1848*, Kunstforeningen, København 1895, kat. 245, s. 263;

Verner Jul Andersen: *Dansk kunst og kunsthåndværk*, Davids Samling, 2. udg., København 1983, kat. 429;

Bente Bramming, Hans Edvard Nørregård-Nielsen og Ettore Rocca (red.): *Længsel. Lundbye og Kirkegaard*, Ribe Kunstmuseum, Nivaagaards Malerisamling og Skovgaard Museet i Viborg, Århus 2013, kat. 33, s. 135;

Eskil Vagn Olsen, Ulla Lunn: *Knabstrupperens 200 års jubilæum: festskrift 2013*, Holbæk 2013, s. 26;